

S.O.S. inutil pentru salvarea teatrului

Singurul și cel mai justificat regret legat de vremurile de demult (dinainte de 1989) ar putea fi cel referitor la cozile de la casele de bilete ale teatrelor, la sălile neîncăpătoare pentru sutele de spectatori ce foloseau orice tip pentru a intra la un spectacol: de la clasică "pilă", la banalul "cinci lei" ascuns discret în mâna plasatoarei. Cum și din ce motive se întâmplau atunci toate acestea, se știe bine. Din ce motive, azi, cel mai adesea sălile sunt ocupate doar în proporție de 50-60%, se știe foarte bine. Dar cum e posibil acest lucru, în condițiile în care în toate teatrele există un departament care se ocupă numai de "promoționarea" și vinderea spectacolelor, vom încerca să explicăm. Ancheta noastră a vizat în primul rând teatrele din București, mai puțin cele pentru copii, care beneficiază de un public special. Fiecare dintre aceste instituții are în repertoriu (stagiunea 1998-1999) cel puțin zece titluri. În mod obișnuit se joacă trei sau patru spectacole pe săptămână. Teatrele care își pot permite luxul să joace cinci sau șase spectacole și, uneori, chiar matineu, fie sunt situate pe marile bulevarde, unde afluența de public este maximă (Odeon, "Nottara", T.N.B.), fie au două sau mai multe săli (T.N.B., "Nottara", "Bulan-

dra"). Restul (Comedie, T.E.S., Mic practică, de obicei, programarea spectacolelor în weekend sau, cel mult, începând de joi. Un singur lucru îl au în comun: numărul mic de spectatori. Într-un oraș cu aproximativ 2,5 milioane de locuitori, fie el și capitala țării, și cu o ofertă teatrală în medie de 30 de spectacole pe săptămână, se vând 15 000 de bilete. Dar pentru că atât concurența mediilor de comunicare cât și a teatrelor între ele nu este deloc de neglijat, s-a inventat acel departament menit să salveze sălile de spectacol de pustietate și să pună ordine într-un sistem guvernat de haos și de umbra unei vagi reforme. Numele lui poate că nu este chiar întâmplător: Serviciul Organizare Spectacole. Că el se luptă cu morile de vânt, că mijloacele bugetare ale unui teatru nu permit o publicitate civilizată pentru fiecare spectacol în parte, că studenții și elevii cărora li se vând biletele sunt aceiași (în fiecare săptămână și pentru toate teatrele), nu mai contează. Sau, de fapt, nu interesează pe nimeni. În cazul în care nu sunt spectatori, există măcar un țap ispășitor. Altfel, pentru teatre riscul ar fi major. Căci, în afară de câteva invitații per spectacol, de publicul de specialitate (care oricum intră gratuit), de fani ai unor actori sau regizori,

cu greu se mai poate umple astăzi o sală de teatru. Așadar, rolul acestui departament este unul pe cât de ingrat, pe atât de nedefinit. În loc să se ocupe realmente cu organizarea unor seri de spectacol (seri speciale, dedicate unor categorii aparte de public, cu colocvii, cu întâlniri deosebite, poate chiar cu party-uri), este obligat să facă orice pentru a aduce spectatorii în sală. De multe ori, fără a jine seamă de calitatea sau de gradul de civilizație al acestora. Și, astfel, munca oamenilor care transmit - poate fără să vrea sau fără să știe - S.O.S.-ul teatrului românesc nu este altceva decât o continuă cerșeală pe la porțile altora, încercând să vândă un produs de o calitate îndoielnică.

Nu S.O.S.-ul poate aduce lumea înapoi la teatru, pentru că nu publicul e problema, ci calitatea spectacolelor: se produc patru sau cinci spectacole într-o stagiune - la teatrele cu o singură sală -, dintre care două sunt spectacole "de serviciu" și doar unul sau două, ceva mai apropiate de arta teatrală. Iar rezolvarea nu rămâne decât una singură: renunțarea la structurile fixe, la stupida "angajare cu plată", trecerea la teatrul de proiecte și la concursul pe rol. Într-un cuvânt: REFORMĂ.

Corina Stan

Între piesă și spectacol

Se vorbește cu părere de rău despre cum, înainte de 1989, publicul se aduna la teatru dintr-un soi de spirit de rezistență. Se creă un sentiment de soli-

daritate, iar faptul că acest "împreună", atât de total, nu mai există în prezent este tocmai pricina regretului: teatrul românesc nu mai e ca pe vremea sălilor pline de atunci.

De ce mai vin, totuși, spectatorii la teatru? Nu cumva e nevoie, în ceea ce-i privește, de o demitizare? În definitiv, avem de-a face, în linii mari, cu aceiași oameni de